

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2013

Μάθημα: Λατινικά

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Παρασκευή, 24 Μαΐου, 2013

11:00 – 13:00

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

Να απαντήσετε σε όλα τα ζητούμενα του εξεταστικού δοκιμίου.
Να γράψετε όλες τις απαντήσεις στο τετράδιο απαντήσεων.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΔΙΔΑΓΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

(Μονάδες 50)

I. Equidem, ut veni ad urbem, non destiti omnia et sentire et dicere et facere, quae ad concordiam pertinerent; sed tantus furor omnes invaserat, ut pugnare cuperent, etsi ego clamabam nihil esse bello civili miserius. Omnia sunt miserā in bellis civilibus, sed nihil miserius quam ipsa victoria: ea victores ferociores impotentioresque reddit, ut, etiamsi natura tales non sint, necessitate esse cogantur. Bellorum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequatur ijs, quorum auxilio victoria parta sit.

(Λατινικά Λυκείου, XXXVII)

II. Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur. Cuius voluntati nemo obviam ire audebat; solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae: «Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumsedisti; licet mortem miniteris, numquam tamen ego hostem iudicabo Marium».

(Λατινικά Λυκείου, XL)

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(Μονάδες 50)

1. (α) Να μεταφέρετε τους κλιτούς τύπους των πιο κάτω αποσπασμάτων στον αντίθετο αριθμό:

- *Omnia sunt misera in bellis civilibus*
- *augur sententiam dicere noluit*

(Μονάδες 4)

(β) Να γράψετε τους πιο κάτω τύπους στην ονομαστική ενικού:

concordiam, necessitate, senatum, mihi, agmina, mortem

(Μονάδες 3)

2. Να τρέψετε τους πιο κάτω τύπους των ρημάτων, σύμφωνα με την οδηγία που υπάρχει δίπλα από τον καθένα (εκεί όπου χρειάζεται, να λάβετε υπόψη το υποκείμενό τους στο κείμενο):

- *facere*: στο β΄ πρόσωπο ενικού της οριστικής ενεστώτα και παρακειμένου στην ίδια φωνή
- *invaserat*: στο ίδιο πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού και υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
- *clamabam*: στο ίδιο πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα και μέλλοντα στην ίδια φωνή
- *cogantur*: στο α΄ πρόσωπο πληθυντικού της οριστικής ενεστώτα και παρακειμένου στην ίδια φωνή
- *velit*: στο γ΄ πρόσωπο ενικού της οριστικής ενεστώτα και στο απαρέμφατο ενεστώτα
- *audebat*: στο γ΄ πρόσωπο πληθυντικού της οριστικής μέλλοντα και υπερσυντελικού

(Μονάδες 6)

3. Να γράψετε τους άλλους βαθμούς των πιο κάτω τύπων. Στην περίπτωση του επιθέτου να διατηρήσετε αμετάβλητα την πτώση, τον αριθμό και το γένος:

ferociores, celerrime

(Μονάδες 2)

4. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους πιο κάτω τύπους (είναι υπογραμμισμένοι στα διδαγμένα κείμενα για μετάφραση):

ad urbem, furor, misera, Bellorum, iis, occupata, ire, augur, hac

(Μονάδες 4.5)

5. Να αναγνωρίσετε τις πιο κάτω προτάσεις:

(α) *ut veni ad urbem*

(είδος, εισαγωγή, εκφορά, αιτιολόγηση εκφοράς)

(Μονάδες 2)

(β) *ut pugnare cuperent*

(είδος, εισαγωγή, εκφορά, αιτιολόγηση εκφοράς)

(Μονάδες 2)

(γ) *Licet mihi ostendas agmina militum*

(είδος, εισαγωγή, εκφορά, αιτιολόγηση εκφοράς)

(Μονάδες 2)

6. (α) Να αποδώσετε τον δεύτερο όρο σύγκρισης στο πιο κάτω απόσπασμα με άλλο, ισοδύναμο συντακτικά, τρόπο:

... *etsi ego clamabam nihil esse bello civili miserius*

(Μονάδες 1.5)

(β) Να μετατρέψετε το πιο κάτω απόσπασμα από ευθύ σε πλάγιο λόγο με εξάρτηση από το *Scaevola dixit Sullae*

«*numquam ego hostem iudicabo Marium*»

(Μονάδες 3)

7. Να μεταφέρετε το κείμενο που ακολουθεί στα Ελληνικά:

His rebus cognitis Pompeius Pelusium pervenit. Ibi casu rex erat Ptolemaeus, magnis copiis contra sororem Cleopatram bellum gerens, quam ante paucis mensibus per suos socios atque amicos regno expulerat; castra Cleopatrae non longe ab eius castris erant.

(C. I. Caesaris, *De Bello Civili* III, 103, διασκευή)

Λεξιλόγιο:

Pelusium, -ii = το Πηλούσιο

expello, 3 = διώχνω, απομακρύνω

(Μονάδες 10)

8. Να μεταφέρετε το κείμενο που ακολουθεί στα Λατινικά:

Οι αρχαίοι Έλληνες ήταν άνδρες μεγάλης σοφίας. Είχαν ελεύθερο πνεύμα και πίστευαν ότι έτσι μπορούν να είναι ευτυχισμένοι.

(Μονάδες 10)

– ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ –